

JOHN ALLAN BEATON2 (70s yrs); OF LOCHABER DESCENT; BROAD COVE MARSH, INVERNESS COUNTY, NS

TRANSCRIPTION

SOURCE: RECORDINGS CB06-83-02 (2/2) (a)

DATE: 07-08/83

SEOSAMH WATSON COLLECTION

SUBJECT: REMINISCENCES

[BEGINNING

-- deich no còig bliadhn' deug tha e dìreach -- *start* e liomsa [lɪʊmsə] gu robh iad air ' bhith nas fheàrr na bh' iad ' -riamh. --Tha e dìreach colta' ri -- Ach ao[n] rud ' tha mise ' faici[nn], gu robh iad --podhle ' bharrach' a bh' ann. Th' iad ' dèanadh -- tuillidh 's [tʰʊləs] dona. Th' iad a' *changea*[adh] nam puirt tuillidh 's [tʰʊs] dona, tuillidh 's [tʰʊrəs] a' chòir [xɔ:r]. Cha dèanadh math far an deachaidh 'n dèanadh [ndʲənəɣ] ' -roimhe [rɔʔə], *Neil Gow* is Teàrlach Fìdhleir is *Scott Skinner* is iad sin ' rinn iad 's cha [sɑ] ghabhadh iad dèana' b' fheàrr na cha - na chaidh an dèanadh. Ach th' iad dhan *change*adh a-nist -- *change*adh 's a h-uile. Cha bhi fhios agad cha mhò[r] an-dràs', pàirt -- port ' th' iad a' cluich. Cha bhi fhios agad dè 'm port ' th' ann. Tha tuillidh 's a' chòir nach eil(e) *supposeta* ' bhith air a' phor[t]. Th' iad a' milleadh an *time* aig a' phort. Sin 's coireach nach eil ach --ach robh [e] cho furas dhaibh, dh'fhaodte, dannsadh an-diugh. -- Tha. Bha, bha, bha, bha. Cha chluinneadh. Bha, 's a' *piano* os an ceann [ɑs əŋkʰæ:ʊ] tuillidh 's a' chòir ris a' phort. Uill, ' -nis, *Angus Chisholm*, bh' e cho math 's a bh' againn a-bhos [y-], 's ghabhadh e *turn* uaireannan [uəɾəmən] 's cha robh *piano* bhuaith' idir [-k'-]. Bh' e dìreach a' cluich [kʰʷui] mar ' bha e fhèin, 's bha sin dìreach coltach ri [kʰɔtʰ] seann ceòl [kʰʷao]. 'S cha d' robh -- cha robh ' fear sin a' *change*adh nam puirt. Bh' e ' leanachd dìreach a bh' anns a' -- [huət] anns a' cheud leabhraichean [ʎɛʊrɟən]. 'S tha *Paddy MacMaster*, th' e math ri sin a' fuireach dìreach glè -- [rut] -- air a t-seann ceòl. Tha. Bha ' sin *Angus Allan Gillis*, agus cha do *change* [hɛ:ndɟ] a' fear sin [ə fɑʃn], dìreach lean e ann an --an fheadhain a ch-- rinn na puirt thall. 'S lean e iad h-uile cheum (?) aige sin. Tha ' sin *Dan Hughie MacEachern* ann, bha e fhèin -- dh'fhuirich e dìreach air an aon --

Tha ' sin an fheadhain òg. Tha poidhle dhiubh ' tha ' *start*-- Siud an aon rud ' tha mise ' faicinn ceàrr. Uill, th' iad a' *changea*[dh] nam puirt. Th' iad na[m] fìdhleirean math. Th' iad -- math -- 's e 's -- bogha[dh] -- 'm bogha[dh] math agus am *piano* math aca 's h-uil' sian ach -- th' iad a' *changea*[dh] nam puirt. Cha b' urrainn dhaibh a dhèan' na b' fheàrr na chaidh an dèanamh a-roimh'. Och, tha mi ' ceòl (?). Uill, a-nis. Tha, ò, tha mi cinnteach [kʰi:ndʲəx] gu robh -- Bha. Ò, tha dìreach an-dràst'. Tha, an-dràst'. 'S chaidh mi fhèin gu *party* am bliadhn' [bliəm] shuas ' seo. MacFhionghain, tha taigh aig' shuas. *Bhuil*d e taigh shuas agus cha robh dùil agam gum bi[odh] pìoc ceòl ann. Bha m[i] ' dùil gu robh òrain is go *ahead* ach bha *piano* a-staigh is chaidh treis ' thoirt [thrəʃʊft'] air a' *phiano* -- ceòl Gàidhealach, chluich iad (?) -- chaidh sin. Thàinig piobair', fear òg, *Ian MacKinnon*, 's gu dearbh, tha e na fìora [virə] phiobaire math. Tha *MacKinnon* ' th' oirre sin (?) -- tè dha nighean-- nighean òg, 's thug i [s ʊx] i leath' [lɑ] an fhìdheal 's tha i fhèin a' fàs math. Bha i ' cluich an *concert* [xɔnsɛɾt] shuas an seo. 'S e an *turn* a bhiodh aig (?) air a' *concert* aige. Thàinig ' sin Gilleasach nach do chuala mi ' ainm ' -riamh ' -roimhe [rɔ-ɪç]. 'S chan eil - Cha robh e òg. Bh' e suas ri *fifty*, 'n Gilleasach ' bhiodh air am *Mira*. 'S thug e leis an fhìdheal 's bha an(?)

ceòl aige cho math. Bha, dìreach, a' seann cheòl math. Dh'èiri[ch] ' sin fear òg 's [ch]a [r]jobh e ach mu [mɑ] *twenties*, ach ch' do chual' mi ' -riamh an fhear sin. Thug esan leis an fhìdheal 's bh' e cho math 's a-- bha e cho math dìre[ach] 's a ghabhadh e. 'S dì[rea]ch 's mun do dh'fhalbh mi fhèin sin Peutanach a-staigh. Thug esan leis an fhìdheal ' cha chual' mi ' -ria[mh] gu --bha -- [xu:əm] chual' mi gun cluicheadh e port, ach thug e leis an fhìdheal. 'S thug e mu uair a' fìdheir[eachd]. Uill, bha trì ann an sin 's thig sin air a' *radio* an d[r]às' 's a-rithis' nach cual' m' (?) do chionn [-m] [na]m bliadhnachan [bl-], bhiodh fhios agad.

Chuala tu [xɔ:ə tu] fa [=mu?] seo ' -roimhe 's chuala mi ' fear seo ' -roimhe 's tha seo dì--s[t] *artadh* às ùr, iad ag èirigh air, ach -- Ach tha de sheans' aca ' -nis, dìr[each] ionnsachadh [jū:səxə]. Tha -- th' iad ag ionnsach', uill, na *notes*. Sin as coireach g' eil iad, 's iad cho -- ' togail, gan togail cho *quick*. Ach chunn' [mi] fìdhleirean [fi:lɔŋ] a' tighinn às a seo, 's iad ag ionnsach[adh] [gʲjüsəx] a thuillidh 's a' chòir à *New York* 's à *Utah* cho -- Dh'ionnsaich [kʲjū-siç] mise poidhle do phuirt dhaibh, [dh]an a' fheadhain a thàinig [hɛnik'] à [ɛ] *New York* -- *Utah*. Cha do leugh [lɛ:] mise ' -riamh, 's cha[n eil] mi ' ràdhainn nach do robh -- bha mi truagh gu math tric [tʰrɪʃ] nach do leugh [mis'] e -- dìreach ' rud -- [tɑ:] b' fheàrr dha leughas e, ma [= nan] leughainn-as da (?) -- is càil do fhios agam (?) air a chuile port -- a th' ann [-β]. Ach an sin bhiodh tu -- fhios agad air a' phort -- bha fhios agad air a' phort. Tha pìos a[n] sàs ' chual' mi le uair 's ' dol [q]uicker. 'S e 'n *time* aig a' phort ' tha thu ' coimhead air a shon. 'S mur eil [mɑɾ ɛl] fhios agad air a' phort, air an *time* aig a' phort th' e gu math duilich dhut ' ionnsach[adh]. Ma tha 'n *time* agad gheobh thu (e) na *note* is gheobh thu ' rud a -- far a bheil thu ' dèanadh a' *mhistake* 's far [fɑ] a bheil thu ' dean[amh] ' rud ceart no ceàrr. Tha. Ach tha feadhain ann [ɛm] cho uamhasach [jū:əvəsəx] gàbhaidh *quick* -- air togail 's tha ' bhogh' (?) gu -- aig port dhiubh -- [vo: lɑ:] sa *note* idir ma chluinneas iad a' port aon *trip* th' e dìreach -- tha e aca. Chaidh 'm *musi*[c] (?) às a siud a -- *Chéticamp* ['ʃɛtʲkʰɔŋɟ] 's chan urrainn dhomh (?) ' -nochd a leughadh 's tha e dìreach duilich a *bheatadh* [ve:ʰɛɣ]. Tha 'n *time* agus tha 'n] ceòl aige uamhasach -- Tha, tha, tha, dìreach s[n]a bliadhnachan an seo cha robh aca ach ceòl dhaibh fhèin [hɛ:n], ceòl --[mɑ tuʃ] iad, ceòl na[m] Fraingich. Ach tha na Fraingich an-diugh, pàirt dhiubh cho math ris --Bha -- bha, dìreach.

Uill, bhio' (?) mise anns a' *spot* [spɔxt] seo 'nn an *Inverness County* [-iç] coltaidh ri *Antigonish* a-nis ann an sin fada bhuaith' (?) [ɣuəi], dhiubh sin tha pàirt a' fàs math a-nist. Ach leig iad seo, bhiodh iad -- fìdhleirean math, ag's [ɑxs] *records* aig pàirt dhiubh ' -mach cuideach'. 'S bh' iad uileadh nach gabhadh iad *beatadh*. Bha ' sin *concert* mòr ac' is chaidh pàirt dha na fìdhleirean a bha ' -bhos an seo, cuireadh a thoirt [ɣɔʃ] dhaibh a-null gu *concert*. Chaidh iad a-null. Uill, cha mhòtha bha pàirt dhiubh nach do chluich a-bhos idir, às deaghaidh dhaibh cluich, 's e [fɑ] na Sìthich ' thug iad orra [hʏk ət ɟɾə], na Sìthich à *Inverness*. Chaidh pàirt dha na Sìthich a-null. *Start* iad ' sin, pàirt dhiubh, ' bhith ' tighinn a-nall ag's tha [hɑ:] roinn do dh'fhìdhleirean math, ach *still* cha d'fhuair iad -- ' -riamh greim air a' -- air a' *gift* a bh' aca -- ' -bhos an seo. Ach tha feadhain as teinne a chaidh air, tha iad thall san Eilean -- *Chisholm Family*. Th' iad sin math, math [mā mā̃]. Th' iad dìreach an aon shound [ən ɔ̃: ɾɑ:und] ceòl aca 's a bh' ac' a-bhos an seo. Bha sin *all along* sios gu Ceap *Nord*. Bh' e làn [wɛ:n] fìdhleirean agus dannsairean math, math an Ceap *Nord* -- 'S e sin dìreach -- 's e an Siorrachd (?) Gàidheil chlior a bha shìos an sin. Frisealaich [frɪʃawɪç] is bha ' sin bruidhinn 'n aghaidh a robh (?) coimhead fhèin! *Crowd* car *wild* [wɔ̃ilt] a bh' ann. Ò, bh' iad car às thall (?) -- Dh'fhalbhadh poidhle dìreach mu chuairt air a-nis. Dh'fhalbhadh [ɣɔwɔ̃v] iad -- Bh' iad a' *moveadh* -- bh' iad a' *moveadh* sios gu -- bha -- bhathar (a) dìreach a' tarraing [tʰɑrk'] a' *hoard* (?) air -- [ɑɾ] car fiadhaich aca [ɑxkə]. Bha -- Bha 's pàirt dìreach *ho-go!* ' bha ' togadh [= togail] rithe. 'S cha tigeadh -- cha tigea[dh] *botherigea*[dh] a cur às an deaghaidh sios [ɑs ən dʲəɣi ʃi-ɑs] an siud. 'S bha sin na dheaghaidh (?).

Ò, àit' uamhasach, uamhasach iasgach a bh' ann. Ò, bha 'n tìr, bha e [yɑ:] – àite [ɑ:t'ə] gàbhaidh, giomaich is tross 's a h-uile – iasg ' bhiodh a – àit' uamhasach, uamhasach math iasgach a bh' ann [v æ̃u]. Ach bh' iad a' canadh an siud, poidhle mu le– gun do lean [kə də lan] poidhle dhiubh shìos air a shàill[ibh] ' siud 's gun dh'fhuirich [kən gur'ic] iad, *shettle* [hɒt] iad shìos ' sin. Bha poidhle Fhraingich 's poidhle dh'Èireannaich ann – [œm], *Fitzgeralds* is *Coadies*. Is bha ' sin do Ghàidheil [g-]: MacGobhainn, 'acAidh is MacCoinneach – agus Gilleasaich. Is bha beagan a h-uile seòrsa [ʃəʊs] ann. Bha duine mòr, làidir [wɔ:k'ər], mòr(a), *rough*, làidir. Bh' iad ag itheadh *rough*. Bh' iad – iasg is bho sin beathadhaichean, ach ghabh e – [rəʊ] (?) 's bha – bh' iad a' faighinn – chuile sian *ready* ' son a' gheamhraidh. 'S bhiodh iad ' sin a-staigh fad a' gheamhraidh, ' smoca[dh] 's a gabhail *tea*, 's ag èirigh air ceòl – à, -- ' cur seachad an à[m] – Bha, ' cur seachad – Cha robh rathad [rɔʔət] a-nuas ach car do [k'ɑ tə] *trail* beag. Bha, bha ' sin – [kɔ t] sneach[da]. Cha chual' mi (a) cho teann [k'ʰɑ̃n] 's a bha ' rathad an am – *the third* 's an uair ud. Bha fear à seo ' chaidh sìos ri each (a) *wagon*. Chaidh e sìos. Bha piuthar [p'ʰi:ʊr] pòsta shìos an Ceap *Nord*. Ach thug e leis an t-each [ɔ-ɲ ʰi-] 's a *wagon* 's chuir e feur [fi:ər] ai[r] cùl ' *wagon* dar a dh'fhalbh e aig a' taigh [ə ʰi-] 's da' ràinig e shìos bha ' feur air ' itheadh. Bha na *turnaichean* cho cas bha 'n t-each ag itheadh à cùl ' *wagon* – Bha – bha sin – le sin tha seans' gu robh na *turns* gu math cas. ' Robh thu ' riamh shìos [riəv i-əs] an siud? Bha. Cha robh ann an uair ud ach dìreach st– dìreach *room* do rathad do *wagon* a dhol *through*. Och, tha cuimhn' ac' bhith ga gheàrradh (?) [kɑ:ri] 's bha iad a' dèanadh uamhas do mhacarachd [= marcachd] [vɑxkəɾəxxk]. Bhiodh iad ' dol [tu] a' macarachd 's – ò, bha, ò, bha, bha.

Chual' mi sin. Chual' mi sin, ach chaidh e às mo chuimhn'. Cha chual' mi gun deachaidh port -- ' Bheil, a-nis? – Bha. Uill, chan urrainn nach robh rudeigin ann ' toiseach dar a bh' iad a' bruidhinn [prœ:n] a leith'd] a rud [ʌeç t ʁut] ris na Sìthich. Chan urrainn nach robh ' leith'd a rud [leç tə ʁut] ann. Bha. Uill, chan eil fhios agam. Cha ch[r]eid mi gu bheil – port a' phuirt *Angus Chisholm* – Shin agad dìreach a– do ph– *short pipe*. Tha e fada – [fɔst'] *Angus Chisholm*. Uill, a-nis, cuimhnich thusa ' -nis! Bha *Angus Chisholm* a' gràdhainn ' sin gu robh fìdhleirean cho *sharp* air ceòl, 's thuirt e ma dh'èistean tu ceart a' ceòl na -- 'n Èireannach, thuirt esan [ɔ-ɲ e:r'əniç huɸ ɛsən], th' e uamhas uamhasach duilich, thuirt esan [tulic̥ ʉft' ɛsən]. Agus tha uamhas anns a' cheòl aca. Bha, gu-- fear eil' uamhasach ciama[r] ' ghleidheadh (?) agus bha e fhèin a' cluich port do phuirt eil'. Sin agad dìreach fear do (?) phuirt ' sin, fear dha n' phuirt dha na sìthich. 'S e, 's e. Bha – Cuimhnich aire sin.

Chunna tu ' riamh 's no chual' tu bruidhinn air a' mhuing aig na h-eich? Thig a f– thig a figheadh suas. Chan fhaca tu siud ' riamh? ' Mhuing aca, bhiodh i dìreach air coltach am m– dìreach ai[r] figheadh [fi-eg] 's bhiodh iad a' gràdhainn [ə ɣəwɪç] ' chionn fhad an t-saoghail, bhiodh iad a' g[r]àdhainnt, 'Shin agad obair na[n] sìthich!' Coltach [k'ɔwtə] dìreach mar an tigeadh a[m] figheadh no ai[r] (?) figh'. [mər ə ɟʏk'əy ə fi-ə ɲ ɛ fi?] Tha e gu – Cha mhò[r] nach a– bh' e dìreach a' milleadh mhuing [wɪŋ] nan each -- 'S eadh, [ʃa:] bha – bha i ai[r] figheadh suas coltach mar a bhiodh – mar a ch-- dhèanadh tu figheadh. Chitheadh tu air boireannach aig falt [fɔwt] fhada 's i ' dhèan[adh] (?) failt aice [ɛçɪ] [ai]r ' fhighe ' mach. Ach cha robh [ɑx xo] seo dìreach air a *thwista*[dh] [wɪst] 'm miosg a chèile. 'S tha sin *still* ag obair, 's cha do rinn iad a-mach ' riamh, ' riamh [ɖiəv riəv] dè ' bha ' dèanadh [k'ɛnəy] sin. 'S gad a [xət ə] bheireadh tus' an – gad a bheireadh tu às e, thig e ann nas miosa 'na dheoghaidh [wɪç].

Ach bha feadhainn a' gràdhainn gur a– Ò, bha leith'd a [lɛx tə] naidheachdan an sin ann an toiseach. Bh' iad ' g[r]àdh man [=nan] tigeadh [mən ɟʏk'ə] cuideigin 's each [s ɔx] ann 's gun còrdadh an t-each seo math ris gun canadh e, 'Ò, uill [ɔ: wɪ] bu toigh leam *use* [iu:s] an t-each sin a bhith agam [ɑxəm] dhomh fhèin! 'S gun tigeadh tu [s ɣə ɟʏk'ə tu] ' mach sa mhadainn 's (a) gum biodh [ɣə buɪ] – a' mhuing aig' air a figheadh [fi-əy]. Uill,

chual' mise sin cuide[achd] 's bha feadhainn eil' [fiɾup ɛ-ɪ] a' g[r]àdhainn gur obair a' sìthich a bh' ann bho chionn fhad an t-saoghail. 'S tha *still* sin a' dol ai[r] n-adhart. Ach (?) cha do– chan eil mòran *interes*[t]. Ach tha ' leith[id] [lɛç] an-dràst' nach – nach fhaca siud, 's cha mhò[r] gun creideadh iad. Bha – ach bidh às– cha chreideadh. Ach an aon dòigh ' chreideadh iad a ghuth (?) man [= nan] tigeadh a– Tha beadhathach [pɛux] againn ' seo an-dràst' agus bidh ' mhuing aig' air a figheadh suas ma[r] siud an-d[r]às' 's thug mis' e às uair no dhà agus thig a-- thig mi ' mach an ath (?) latha 's th' e ann nas miosa na bha e ' riamh. 'S fo dheire[adh] leig mi [lɪx mi] leis h-uile gu lèir agus gun (?) obraich e às leis fhèin 's [gun] tàinig e às leis fhèin. Ach tha e glè neònach [nœ̃nəx] – glè neònach – [ha-fœinəx k'ɔɾs tə ɣut'] bha eich aige 's bha – [ɛ-wəx] am miosg – bheathadhach eich – [viɸ]. Ò, chunna mise cho tric, tric e [t'riç: t'riç:k' ɑ] air beathadhach. Bh' e gu d[r]ea[ch] – ach chioradh tu ' mhuing aige cho *slick* 's thigeadh tu ' mach sa mhadainn 's bha i dìreach air a toinneamh suas. Cha – robh gu diofa[r] co-dhiù ' bha e ' mach, ' mach sa phàstar no ' staigh san t-sabhal [ɲ ʰɑ-ɪ]. Bha seo ' dol ai[r] n-adhart.] Bha, Chual' e – [tɪɸ] Cha chuala mi sin ' riamh [ɲ ɾiəv:]. Cha chual' mi sin ' riamh [ɲ ɪ t' i:əv]. Bha – Cuimhnich aire sin! Tha, tha.

Uill, ' -nist, bha. Dar a bh' iad ' creidsinn [k'ɾœt'ɲin] bha rudeigin ann. Bha, 's bha sinn ' bruidhinn 'n oidhch' a-roimhe mu dheidh–mu dheidhinn snàithlean siachadh 's na rudan – Bha, bha. Uill, tha daoine ' tha ' g[r]àdhainn (?) a leith[id] ma[r] sin (?) an sin (?) ach chan eil fhios 'am cò ' th' ann a nì sin fhathast. 'S bh' iad a' creids[inn] uamhasach an sin [n] toiseach, snàithlean siachadh. Bha so *many* do snaidhmeanan ' dol air agus ac' (?) Cha chreid mi [ə xep mɪ] gu robh thu *supposed* na snaidhmeanan a chunntas (?) [xɔ:ʔəs]. Uill, bh' iad air an cur air, an dòigh ai[r] choreigin ach cha chunntaich[eadh] tu (?) [k'ɔ-ɾiç tu] iad, co-dhiù. Ach – bha poidhle dhan rud is bha sinn ' sin a' bruidhinn m'a dheidhinn a-- fear – Dòmha[ll] *Wilkinson*, ' bhith 'g innse dhut [ha mɪ] dar ' tha siud air an *tape* an do chuir oidhch' an-rao-- dar a – feireadh e rudeigin à sùil *cuideig*[n]. *Saint Rose*. Bha, bha, *Chimney Corner*. Seannduine ' bh' ann. Bha. 'S bha bràthair [pra:-ɪr] agamas agus -- chan eil fhios 'am co-dhiù is [k'ʰu as] [n]ach deach seo ai[r] 'n *tape* [ɛ n d'he:hp] an oidhche ' ro[imhe] ' robh sinn ' bruidhinn mun tàinig an *tape* [ə t'œiçp]. Ach – [xa ro vɑ mə ɣɔpər ə pə xɔɾs tɪɸ] a' *tank*. *Tank* agus thàinig – meirg ai[r] choreigin mu cuairt 's chaidh e na shùil 's - *So* bha e 'g *suffera*[dh] ri ' shùil 's chaidh e ' choimhead ai[r] 'n dotair is thuirt an dotair ris (?) [ɛ n dɔxtə s] – Cha b' urrainn dhan dotair, uill cha robh iad cho sgilealta 'n uair ud 's bh' iad an-dràst' ach – air a shon 's cha b' urrainn dhan dotair sian a dhèanadh air [ʃi:ən ə ɲenəy ɛɾ]. Ach thàinig e ' sin dhachaigh 's – thuirt cuideigin [r]is, 'Thig thus' [ik'us] ' choimhead air Dòmha[ll] *Wilkins!* ' Dh'fhalbh e leis an each 's a' *wagon* 's chaidh e sìos. Dh'innis e sin do Dhòmha[ll] *Wilkins*. 'Ò! thuirt Dòmha[ll] [ɔ: ʃ tɔ-ə] *Wilkins*, 'Och, fei[r] mi sin às. [Feir] mis' sin às. – Bhei[r] mi sin às! Ag's thug. Dh'fhalbh a – sìos anns a' rùm. 'S thug e leis cup' [k'ʰuɣ:p] 's uisge. Thug e [ɣy ə] tacan [t'əxxən] (sic) air sa rùm. 'S thàinig e ' -nuas 's thuirt e [s ɪt' ə], 'Shiud agad a' rud a bha [anns a'] t-sùil. Tha 'n an siud! Bha 'n t-sùil aige *still* beagan goirt an-diugh – is – cha leig e ' *scratch*adh. Ach mun tàinig e dhachaigh bh' e aig an t-sùil 's (?) clìoras. Cha robh sian ceàrr [k'ʰa: t'ʰuʌəy] tuilleadh ann[s] an t-sùil. 'S rinn e sin, rinn e sin air poidhle do – creidsinn. -- ' Robh? – Bha. Bha, bha poidhle mòr da na – rudan sin ann [ɛ̃-ū]. Tha, dìreach. Colta[ch] ris na *chiropractors* ' tha ' siud ' nì sin.

Na dotairean a chunna mi fhèin, bha sinn [air] ' bhith ' bruidhinn air a– Bha mi san ospadal an *Antigonish* agus bh' iad a' bruidhinn ai[r] na *chiropractors* agus (a) bha na dotairean nan aghaidh. Bh' iad a' g[r]àdhainn gum – gur a– bh' iad a' milleadh an druim aig feadhainn a bh' ann an *dis*[c] *trouble* orra. Ach bha bha cuideig[n] ' bha ' *watch*adh agus nach [fɔ fər ə] dhan dotair le druim ghoirt iad fhèin is bha fhios ac' air an dotair is bh' air – fhios [ac] far ' robh 'n *chiropractor*, 's bh' e ' fuireach[d] an *Antigonish*. Nach – fhac' iad e. Fhuair na dhà dol (?) ' staigh, 's e fhèin a' gabhail *treatment*, 's e fhèin an aghaidh – e fhèin an ' aghaidh, an dotair a bha ' seo. Ach gad a bio– e fhèin bu chuireach, gad a bhio' [e] nan

aghaidh carson a bh' iad nan aghaidh agus chaidh e fhèin 's – chaidh beireachd air, agus dotair no dhà eil' a bharrachd [vɔrɔxk] aire sin ' fhuair leigheas ann. Bha, bha. Ciamar [kʰemər] ' th' iad ' tachair? Bha, ò, bha poidhle do rudan ma[r] sin, cha chreid mi (?). Cuiridh [e] 'son dotair no – [wɛ] obair na *witch-doctors*. Tha poidhle do leigheas math aig na *witch-doct[ors]*. Bha, bha, bha. Bha Dòmhna[il] Mhòirstein ' bh' aca, *Macpherson* a bh' air. Òch, bha, leigheas a' fear sin uamhas. Chunna mi fhèin e [ūnə mə hɛ:n ə]. *Even* thug [uk] e cainseir às a—an t-sliop' [ən tʃɪp] aig duine no dhà. Bha – *even* thug [uk] e às an teanga [tʃʰɛŋkə] – thug – às an teanga [tʃʰɛkə] 's bha – *that's ri*—na *webs* – Bha, bha. Lion a' *spider* [spəɪdər]. Bha, bha, bha poidhle do stuth ma[r] sin a – Bha, bha poidhle de phuinnsein [fʰɔ:ʃɛn] a bhios - Co-dhiù, bha puinnsein [pʰɔʃɛn] làidir a bh' ann.

Uill (?) chunna m[ɪ] fhèin fear às seo agus cha robh ann ach *dotag* bheag, dhuhb, *dotag* bheag, chruinn 's – agus – thuirt cuideigin leis ' b' fheàrr dhòl 's (?) coimhead às deaghaidh sin – dhòl (?) a-nunn – 'A (?) ghoirid,' thuirt esan, 'tha – tha sin colta(ch) 'n tig e dhan chainseir.' Ò, cha robh ann ach spot [spɔxt] bheag. 'S chaidh e sìos a choimhead air an fhear seo [əp ɛ ʃɔ], Dòmhna[il] Mhoireastain. 'S thug e sùil ai[r] 's thuirt e, 'S e 'n cainseir a th' ann,' thuirt esan, 'agus thig a-nuas an seo 's coimhead às deaghaidh sin!' 'Ò uill, feumaidh [mi], thuirt esan, ' ' dhòl, 's 'null 'st-fhoghar da' [bh]ios mi rèidh -. ' 'Ò, chan urrainn dut feitheamh cho fada sin,' thuirt esan. 'Ma[r] a's luaith' ' thig thu 's ann as fheàrr e!' 'S chunna mi fhèin [mə hɛ:n] e. Bhiodh e ' tighinn ' seo, *Mackinnon* a bh' ann. Chaidh e -- ' ch-- ri [ŋgi: ri] leigheas agus cha robh ann ach dìreach *dotag* bheag, bhioda[ch] 's dar a thàinig e, 's thàinig a-- 'n ath *thrip* a chunna mi e bha – bh' e mu mheudach[d], co-dhiù, *fifty cents* ' bha ' sin. Cho luath as bh' e ' sgapadh [skæpɔ]. 'S ann ' bha fear eil' ' fhuair a chobhair [hulə xau-ər] an seo ' thug e san t-sliop' aige. Cha [rɔ]bh ann ach spot bheag dubh ai[r] 'n t-sliop' aige 's dar a thug e 'n cainseir às, dìreach, bh' -. 'S ann mun t-sliop' ort a bh' e. Ò, thug e dìreach toll mòr clior os cionn ' shliop'. [əs k'u:n liɔp]. Ò, bh' [e] a[ir] leigheas [lɛ:ʔɪs]. Spreadh e '-mach 's cha ch[r]eid [mi] gu robh e *suppose[ed]* pàigheadh ' ghabhail idir. Chaidh sin *startadh* air, chaidh *startadh* air *business* mòr a dhèana[dh] dha. 'S e *Doctor Macpherson* a bh' a[c'] – *Doctor Dan* a bh' air. 'S tha e fhèin 's a bhean [væn], 's thug e dhan bhean e 's bh' iad sin – Bh' iad a' [dèanamh] *charge* bho bha e, bh' iad sin a' dèana[dh] – [ɾi at tʰə hu ʔas at pɑ:ɾ] air.

Ach dh'fhaodte gu – dh'fhaodte gur e sin 's coireach gun d' thachair ceann [kəp dæɪr kʰɛŋ] -- 's crìoch ann[s] an gnothach, nuair a *start* iad a' *chargeadh* ris. Bha h-uile mìneadair a' pàigheadh [pʰɑ-i] *fifty cents*, fhios agad, ach dh'fhàs e *dear*, is ò, h-uile pàigheadh 's bha -- 'n t-airgead a' tighinn orrasan. Bha ca[r] do *phalace* aca mun do chaochail iad. Agus dh'fhaodte gur e sin 's coireach gun tàinig ceann air obair leigheas a' chainseir. '-Nis, cha chuimhn[ich] mi guth air tuilleadh. Tha feadhainn ' g[r]àdh g[u r]obh àit' air *Dan Macpherson*, cuid a' g[r]àdh gu robh e, fhios aig' air – robh -- ' bh' aig – e fhèin. – Ò, [cha]n eil fhios 'am ciamar [kʰemər] a bhiodh sin. Shaoileadh tu [hœ: tu] ma [= nan] dhèanadh e air fhèin e gu – do – ghabhadh a dhèanadh -- air duine sam bith. – [pɛ ʃɛ] glè fhurast' a th' ann da naidheachd mhòr a dhèanadh [ʃɛŋɔɪ]. Bha. Ò, tha. Dè 'n t-ainm [n tərəm] a bh' ac' aire sin? Bhiodh e air na beathadhaichean [pɛwɛɪn] tric. An tòic, an tòic a bh' ac' aire sin an seo. A thighinn – thig e – thig e air duine cuideach, *stye*, *stye*. 'S e tòic a th' ac' air an [rud]. Tòic a bh' ac' air an seo 'nn an Gàidhlig. – Dh'fhaich, dh'fhaich. 'S e [ʃa] 'n ao[n] rud, cha ch[r]eid m[ɪ] n[j]ach [a ʔaɪp m əʃ] e 'n ao[n] rud a th' ann. Ach bh' iad a' gearradh rudeigin san t-sùil [sən tu:l] aig a' bheathadhach [vɛwɛx] dar a bha seo – Bha. Chan eil fhios 'am dè bha ' *startadh* an tòic an toiseach. Cha ch[r]eid mise [a ʔɾt mɪʃ] nach – Tha mi 'n dùil gur e [a] fuachd eaglach, fuachd ' ghabhail sa cheann. Tha – gur e sin ' bha ' *startadh* an tòic. Bha, dìreach, am beathadhach, tha e – ach bha feadhainn a' creidsinn nach robh leith'd a rud an tòic idir ann [tʰɛr əʃ]. Sin, car a – *believe* iad ann fo dheireadh, nach

[ei]l leith'd a rud a' tòic ann idir. Bh' iad [ʔr]àdh g[u r]obh iad ' gearradh seo, 's g [u r]obh e *suppose[ed]* ' am beathadhach a bhith nas fheàrr.

Ach chunna mis' iad ' gearradh beathadhach ' bha *suppos[ed]* an tòic a bh' air an seo. 'S rinn iad sin 's cha do rinn e sìan do dh'fheum. Ach dh'fhaodte g[u r]obh e 'g obair còrr uair [xuar]. Bh' iad ' gearradh cuis[il] air a bh' aig' ann 's [kʰɔf ər ə vɛ kɔns] ma tha (?) – fuil a bha ' fuireach[d] an sin bha i ' stad – bha i ' *clogadh* 's bh' iad a' gea—*bu[r]*stadh seo. 'S bh' e deis, bha i ' *lif[t]*—Bha. Bha, dìreach, 's chan itheadh iad, 's bh' iad na seasachd an sin 's – Tha, tha meall, tha, air tòic. Cha chual', cha chuala '-riamh [air an duin' ach cha] chuala '-riamh – tàinig a' *pus* gus an deaghaidh meadhan oidhch' [mi-əp ɔ:ɪç] – Bha, bha sin dìreach colta[ch] ris a seachda[mh] mac – Bha, bha, 's bha leigheas aca sin. À uill, fhuai[r] mi fhìn leigheas aire sin, tinneas a' rìgh [tʰɪŋ əs ə ɾi:] ' bh' aca air, *king's evil*. Bha, bha, dìre[ach(?)]'s *bhu[r]*steadh e 's thigeadh e na b' fheà[r]r 's bhiodh e 'n urad [nɛrəp] na bu mhiosa 's bh' e [air] n-ais [ʔs air] n-adhart fad a' gheamhraidh. 'S cha robh fhios 'am dè a bh' ann [vəʔu] – Cha robh [ə ʋɔ] fhios aig duine. Cha b' urrainn dotair [dèanadh] '-mach dè fo (?) Dhia na bh' ann – Bha d-- 'n tui[t] [e] gu – gur *ringworms* a bh' ann. Bha – thug iad dhomhsa h-uile stuth 'son - 's *ringworm* ' bha ' sin. Fear shios an seo, *John Angus MacDonald* 's thuirt e, 'Cuiribh e -- [kʰur əv ə ʰɪəs ə ʔɔn tɔ] *John Angus Wullie* Sheumais!' thuirt esan ' 's a' seachdamh mac (?) dha.' Chaidh mi sìosfeasga[r] 's *bhu[r]*st sin a[m] feadh [fɔr] an oidhche 'siud 's – dh'fhalbh a h-uile sìan a bh' ann am broinn às is – da' – tha, bha e, bha e, dh'fhalbh e. Ò, 's rinn iad ri poidhle dh[ɪubh](?). Bha – ' Seachda[mh] mac.

[Uill] a-nis, sin agad. Tha poidhle '-nis dha na leighisean [lɛ-ɪʃən] nach do chual' sinn a-bhos an seo idir [ə ʃɔ ʔtʰɛr]. Uill, dh'fhaodte gun do ch—gu – nach – gu robh, 's nach do – nach [r]obh mise 'g èisteach[d]. '-Nis, bha poidhle do leighisean aca 'n uair ud, [nam] bi[odh] duin' 'n deaghaidh èisteachd leis. Ach bha. Chan eil roinn [ʔ a n'ɪ ʔɔɪn] (?) an seo aig (?) bha san osbada[l] còmh' riumas, agus iad. Bha 'm dol air n-ais (?) a-rithis[t]. Bha leabhar beag a bhiodh ' tighinn a—[th]uige 'n-d[r]às[t] 's a-rithis' 's bha esan ' creidsinn uamhasach – eil obair cnatan no dèideadh [kʰrɛxtən a ʃɛ:t əʔ] no – uamhas do rudan ma[r] sin a bh' aca. Seann leighisean a bh' aca. Bha ' sin feadhainn ann agus bh' iad ag- leigheas ac' ai[r] duin' ' bhiodh druim [trɪm] ghoirt air. Bh' iad a' coiseachd ai[r] do dhroim [ɾrɪm]. Bha. Bh' iad a' g[r]àdh [kɛ:ɪ], dui[n] sam bith a bha *baby* – pàiste [pʰa:ʃfə] ' bha -- ' thàinig [hɛnɪk] ' ionns[a]idh an t-saoghail [us əp tʰœ:ɪ] 'n comhair a chasan [xasɔ] – An casan [ŋ gasɔ] a thàinig an toiseach [hənɪk əp tʰɔʔɔx] gu robh leigheas aca sin. Bha, bha. Uill, sin agad roinn naidheachd a chual' mise aire sin, gura sin 'n fheadhainn a bha -- ' thàinig ' ionns[a]idh an t-saoghail [us əp tʰœ:ɪ], mas fhìor, gu robh – a' leigheas aca do – Duine coiseach[d] air 'n druim aca. -- 'S cha ch[r]eid mi [a xɛt mɪ] nach [r]obh e ' tinn (?), *Angus Wullie Sheumais*, ' fear a bha tinn[ea]s a' rìgh air a' seachda[mh] mac. Bha sin aige cuideach[d] – [lɔrə pərə] --

Colta[ch] ris, a-nist, da' bhios agad air – searrach [ʃærəx], dar a bhios iad air na – anns [ʔs brɪŋ] a' làir. Bha fhios agad gu robh teanga bheag ac' a chòrr air na teang' eil' [e-əɪ] – Bha teanga aca 'tha dìreach le –tha i d[ì]reach] sòr[t] do ghil' 'tha 'n teanga ' th' ann. 'S e dìreach teanga 's bh' iad a' gràdhainn tric (?) – cho tric a chuala tu ' làir a' tilgeil 's ' bh'aca r[ɪ] a]n t-searrach, ' caitheamh 'n t-searrach. Bh' iad a' gràdhainn g[ur e a]m poidhle dhan reusan a bh' aire sin – [ɪ ʔfɛ] kə wɔ:sɪ] g[u r]obh 'làn sin' faighinn (?) – trom le searrach na—ch – uill, *even* dan a [bh]ìodh i trom, bha i ' faighinn builleach *quick* (?) 's bha ' [ʔ] teanga seo ' leum '-mach às an t-searrach 's bha i ' dol ' call an t-searrach [əp d'ærəx]. 'S e seo ' tha ' cumail nan t-searrach beò cho fad' 's a th' e 'm broinn na làir. 'S bha feadhainn 'gràdh fo chionn fhad an t-saoghail ma [= nam] faigheadh tu greim air an teanga ' bha ' sin, duin' sam bith ' bha tinn, is [ɪ] tuiteamh '-mach air, gu r[obh] rudeigin san teanga, gu leighisheadh e tinneas tuiteamach. 'S tha e gàbhaidh uile duilich – an teanga seo ' fhaighinn da' thig[eas?] 'n t-searrach gus an t-saoghal [tʰœ:əw]. Sin ao[n] – *tip* a chual' mise '-riamh i (?) Fhuair sinn

poidhl[e] do shearraich an seo gus an dàrna searrach fo dheireadh a fhuair sinn. Bha mise ' *watcha*[dh] 's iad seo, agus mura rachainn(?) – mura bhithinn ga *watchadh* cha toirinn an aire gu bràchadh(?) e ach *sure* [e] *nough*, Fhuair mi [huə mi] 'n teanga beag a bha – teanga bheag a bh' aca. Fhuair mi 'n teanga bheag ' bha dìreach colta[ch] ris ' teanga, agus dìreach fàileadh – fail[eadh] na fail[eadh] nua[ir] ' bh' iad (?) – far na h-eich nuair [tha iad] a' falbh 's, ò, each ' tha ' *sweat*adh, shin agad dìreach a' fàladh a bha san teanga. 'S fhuair mis' dìreach an teanga 's bha mi [əŋ ʔʰēχ s va mi] ' coimhead air, ga [e] *xamine*-adh, an teanga [ə ʔʰaŋkə] bheag – Bha. Cha robh fhios agams' dè ' dhèanai[nn]. Cha robh duine ' cur mòran dìugh'. Bha mi ga innseadh 's cha do rinn mis' ach -- ' teang' ' thilgei[l air] falbh. Ach [tha] poidhl' ann nach [r]obh fhios aca ' -riamh gu robh ' leith'd a rud leis [liç]. 'S e 'n 'teanga bheag' a bh' ac' air 'n -- [əŋ gə:lɪ] – na – [nə ˈxɑ:ɪs]. Dh'èirich e dha (?) leum, an teanga seo ' -mach. Uill, tha [ʔə] seo ' cumai[l] na dà ac' beò fad 's a bhios e -- 'm broinn na làrach – [wə:l kʰrɪ-ɪç] – Chan eil e sa laogh [wœ:y] idir. Mar sin. Chan eil, chan eil, no uan. Chan eil sian. Tha dìofa[r] nàdar. Tha. Tha e neònach mar a bh' e ann a[n] làir 's chan eil e 'nn am mart no – caora, no uan mar sin. Sian dhe sin ann. Ò, chùim, tric(e), chùim.

Ò, dùliath, tha. Cha ch[r]eid mi [a χat mi] nach eil sin cho ceart 's a ghabhas e – [ãũ nə mprəχ] ò, dùliath, *spleen*, ach tha, 's e, tha. ' -Nis, bha mi ' bruidhinn a-staigh, 'a [= nuair] ' bha mi san osbada[l], 's an dotair agam, *Doctor – Doctor Bernie MacLean*. Ach bha mis' ' do[l] muc a mharbhadh [varə-əy] 's bha toiseach a' gheamhraidh ann [-rɪ əʃ]. Bha seo -- 'n-uiridh, 's thuir e – *The winter* [wɪntɪ] – tha 'n geamhra-- *The winter* [wɪntɪ] is comin' close.' 'Yes,' thuir mise. *The winter* [xwɪntɪ] is comin' close, but its not goin' ' be much of a winter [wɪntɪ]. *How do you figure that?* 's a' fear beò ' bhiodh fhios an uile (?), co-dhiù [χə ju:]. *'How do you figure that?* thuir esan. 'Well,' thuir mise, 'according to the pig's spleen – we[re] gone all for hardly no winter --' *Is that right? What is the pig's spleen?* [Thuir]t an dotair [gum] bu toigh leis barrachd ' fhaighinn a-mach mu dheidhinn s – a' spleen 's a h-uile sian a bh' ann and – *Where did you find the spleen?* ' Uill, bha mise car stuck an uair sin leis. [Thuir] mise da' rachadh e (?) – 'Well, if it's around the stomach, sor[t olf in between there,' thuir mise, 'and the rest.' *And what dis it look like?* 'Oh,' thuir mis', *It's a long, long thing, long like a – like a[n]ything*, ' thuir mis', 'and it's according to the shape that'll be on it – and the way it is and you goin' a tell the weather.' *And how can you tell the weather on that?* 'Well,' thuir mise, 'the way it is, this like – is this weather. There was quite [a] rough spot on the end, just. *That's the full (?) start o' the winter. It's quite (a) rough – rough spot. It's not very bad. It's quite a rou[gh] spot and when you go by that spot,* ' thuir mise, 'there's nothing. *It's just all – smooth, beautiful,* ' thuir mise. 'Beautiful.' *Is that right [rɪɪçɪ]?* ' thuir e. *You believe in that?* 'Yes, I do,' thuir mis'. *I'm watchin' that the last twenty-five o[r] thirty years – and I seen it happen,* ' thuir mis'. *I seen winters and I would kill a pig and – there[d] be a rough spot here and there about a [ə bɹuɪt ə] couple or something good – good between and then over the end it would be just terrible, all rough. A big spot – and – this way --'*

Tha e colta[ch] gur – g' eil e [cho] ceart 's a ghabhas e – tha seans' gu, uill – Ò, uill, tha i *supposed* dar nach bhiodh e (?) ceart a bhith seach[d] no sia mios ' dol ' -mach à sin – cha ch[r]eid mi – Ach, uill, shin agad ceist ' bha – chan [ei] fhios 'am, Cha ch[r]eid m[i n]ach eil iad *good* – nach do – Uill, ' -nis, cha ch[r]eid m[i n]ach tèid [e] ' -mach gu ma dh'fhaodte gu robh [e] car mu idir sia 's seachd a mhiosan air sin. Tha mi ' dèa[namh] ' -mach às deaghaidh sin nach eil iad a' *change*adh [ʃeɪŋdʒək] idir. Chan eil. Cha ch[r]eid mi gu bheil. – Tha. Tha, th' e air a dhèanadh cheana. Tha, fad' as ' fhios agam air siud bhiodh an aon tarbh ann [əŋ æ:n ˈdærəv ɔŋ] a thionnd' thu – [ə hɪŋtu ma muχ] às deoghaidh – às deoghaidh sia mìosan – gus – ach chunna mis' e so tha mi dìr[each] glè chinnteach [çɪ:nɛχ] gun fha[c] ' cho ceart. Ach ghabh an dotair, ghabh e -- 's tha mi ' bruidhinn m'a dheidhinn (a) seo, bha seo sa bhliadhn' a chaidh mi ' -staigh: *Did you look at the pig's spleen this year?* Yes,' [y ɛs] thuir

mis', 'and it's still better.' 'S tha mi ' c[r]eids' gum bi [kə mi] e ' faighneach[d] – da' thig(?) mi ' -staigh, *Did you see the pig's spleen?* – thuir e (?). Cha ch[r]eid mi gu bheil ach dìreach aon rud ann. 'M (?) bùidseirachd a bh' aca, feumaidh tu *watchadh* an ceann [əŋ k ʰēũ] – Ma [= nan] leigea[dh] [mə lʌə tu] às am mionach *quick* cha bhi[odh] fhios ag'd dè ac' 's e (?) [əχ ʔe] an ceann [k ʰaʊm] a thoiseach no 'n deireadh da' bhios tu (?) dìreach – ò, ' dol a leigil a' mhionach às –

Tha thu *supposed* a *startadh* air a' cheann, leis a' cheann aice. Dh'fhaodte gum biodh (?) e ceàrr. Dh'fhaodte gur e 'n ceann ceàrr a bhiodh agad no – Dh'fheumadh tu *startadh* ag's [əks] ' bhith – cinnteach gu na *start* iad fon cheann sìos. Ò, 's tha uamhas a' creidsinn sin an-dràst'. 'S ' sin bha rudeigin eil', is chan eil fhios 'am fon fhòrtain. Tha *John Dan* Aonghais 'icDhòmhnaill [ʔəŋ ˈdæn əŋ nɪ ɪ ɣō:-ɪl] uamhasach ' creidsinn, 's tha poidhle ' creidsinn, ann. Shin agad e ach tha mise ' creidsinn (e) gur e mu dheidhinn solast Sathairne [səwɪst sɑ:-əʔ(ɛ)]. Cha ch[r]eid mi gu bheil. Bhithinn ga *watchadh*, 's tric, 's [ʃ ʔrɪçχ s] chan fhaca mise mòra[n] do dheifir ' -riamh eada[r] [ətə] solas Sathairne 's – [s əwə] Ach tha feadhain eil' [eʔɪl] ga *watchadh* colta[ch] ri *John Dan Kennedy* shuas an seo 's tha poidhle ch – chunn' mise [xũ mɪə] tric [ʔrɪ-ç:k] a' *watcha*[dh] 's chan fhaca mise deifir ' -riamh eada[r] [ətə] solast Sathairn-- ach tha – Siud ' tha mi ' creidsi[nn] gu bi – dh'fhaodt' (?) gun canadh [kəŋ kənəy] a – poidhl[e] ga chreids', dh'fhaodte gum bi gealaichean [k ˈəɟɪçən] don' agad às deaghaidh ' chèile no trì gealaichean [ʔwɪçən] math – ma thèid tè mhath (?) gu trì às deaghaidh ' chèil' air cha mhò[r] nach ei[l] mi ' dùil uairean gu bheil sin gu math ceart. Tha. Uill, cha ch[r]eid mi nach eil – ch[r]eid nach –

Tha, dìreach, an trì dhiubh, *June – July 's August* agus, tha e coltach [k ˈɔwtəχ], *September. September*, tha coltas gu bheil – coltas gu bheil – Tha – agus tha mi ' creidsinn sin cuideach[d]. Tha feadhain, th' iad ' c[r]eidsinn ann uamhasach a-nist mu dheidhinn beathadhach a bhùidseirachd aire làn na gealaich. Ach tha mi ' creidsinn an sin ma – marbhas tu [marəʔəs tu] beathadhach 's a' ghealach a' cnàmh, cuiridh tu *roast* mhòr anns an àmhainn [ã-ɪ] 's dar a choimheadas tu chan [ei] ann ach ro[in]n(?). Th' e 'n deaghaidh fàs *shrink*eadh, a's i biodach. 'S ma – bhùidseireas tu a[m] fàs – a' ghealach a' fàs, a' fàs fuirgidh i [fur ˈø-i] mòr ma si – ma tha sin idir ann fàsaidh i nas toil' ann dar a tha i annsa – na – agus a h-uile gin dhiubh ' *watchadh* a-nis 's an dràs[t]. Tha toil ac' bùidseirach[d] g]us a bhith fàs na gealaich ' aca [əχə]. 's an aon rud a' cura-- curachd, an aon rud. Agus bha ' sin *MacLeod, Alexander MacLeod* ' bha ' -mach 'g obair air tuath bail' aig' (?) thall, ' -mach *west* 's bh' e [s ɹə] 'm mìos na tuathanaich uile ' bha ' -mach – an *Alberta* 's na h-àiteachan sin. 'S bha mi ' faighneach[d] [fəŋəχ] ' [r]obh iad a' creidsinn an gealach a-mach ' siud. – a-mach ' siud air cùl ' siud 's an gnothach siud. 'Tha,' thuir esan, 'barrach[d] [pərəχ] 's tha sinn' a-bhos an seo.' 'Uill,' thuir mise leis, 'ma tha iad a' creidsinn – [ɪə ʔu ə rɪç] mhòr sinn a' creidsinn a-mach an sin tha rudeigin ann. 'Tha,' thuir e.

'Bh' iad a' cur a' chruithneachd 's ' cur 's e – coirce [k ˈɔɾçk ˈə] na – Poidhle – bh' iad a' *watcha*[dh] obai[r] na gealaicheadh [k ˈɔwɪçəχ] a-nis, colta[ch] ri muntàta [mən ʔə:tə] -- muntàta [mə ʔə:tə], ' cur am muntàta [mən ʔə:tə] dar a bhiodh (?) a' ghealach a' cnàmh -- agus ma chuireas tu anns an fhàs i cha bhi agad ach bàrr. 'M bàrr. Cha robh (?) gleus oirre [ɔri] --[mɹo:t] sa *bhottom* idir. 'S tha ' sin an t-arbhar [əŋ tarə-ur] cus. Chan fhàs e fo -- fon a' ghealach a' fàs mò[r] 's bith e -- 'S an sin an tomaid an aon dòigh, tomaid a --[xu] anns an fhàs --mòr --a' tomaid [= *tomato* (?)] no --' *turnips*, 's e tomaid – fàsaidh [e] 's cha bhi mòran sa *bhottom* idir. 'S eadh (?). Cha bhiodh. ' -Nis, thuir *Alexander* liomsa [g u r]obh iad a' *watchadh* a h-uile sian dheth [y ɛ] sin a-mach, thuir e. Ach (a) tha ridse [ridge] cruithneach[d] no coirce ann, a[ch] thuir e nach [r]obh iad a' togail uamhas do mhuntat' ann, ach *still* [g u r]obh iad a' *watchadh*, thuir esan, a' ru[d] (?), ge be dè ' bh' iad a' cur [χur] dhaibh fhèin, [g u r]obh iad a' *watcha*[dh] dìreach dan a bhiodh -- Òch, tha mi cinn-- Tha.

Siud a chual' mise. Tha ' chuid sin, ' -nis, ò, feumaidh sinn a *watcha*[dh]. Cha do chua' [mi] ' -ria[mh] mun iasg --Ò, cha chua-- Ò, bhiodh [vi:əx] dìreach fios aig *John D--*. Bhiodh. Bhiodh, bhiodh, bhiodh, bhiodh. Cuimhnich air sin ' -nis. Cha d' chual' mi ' -riamh [at xu mə riə] mun nì, 's cha do chuimhnich mi ' -riamh air an ias[g] – Bha, bha, bh[a] – ò bha. Cuimhnich thusa! Bha. 'S chitheadh tu tric, chuireadh tu [tri:c xurə tu] iasg a' *frya*[dh] [fjai] is dh'fhàsadh e beag.

Bha e colt[ach] ris an naidheachd a bh' aig an fhear eile [əŋ ar e-ə] mu dheidhinn a làn a-nis. Bhithinnsa ' *watchadh* – Tha ' làn cheart cho math. Cha mhoth' nach eil i cheart cho math ma [= nan] *watchadh* tu dar ' tha ' làn ag èirigh – [təw ə tə vu] dìreach – [hu:t' ərəs təx] bh' iad da[r] ' tha ' làn ag èirigh. Ach ma tha i ' dol sìos, tha – tha 'n fheadhain (?) a' falbh. Tha i ' cnàmh, dìreach, mun a bh— chaidh ' làn sìos. Tha mise ' *watchadh* ' làn ' -nis air a chur (?) mar ' tha ' cheart ris a' ghealach. Tha. Tha, tha, tha, tha, tha. 'Sa gheala-latha (?) mar nach (?) – Bha, bha cuid a' g[r]àdhainn g[u r]obh ach – ri naidheachd suas mu dheidhinn cho – [rəməŋ] a bha – cho *powerful* 's a bha ' làn 's a ghealach cuide rin (?) uisge 'gus rinn e lof aire uisge shailte. – [xu-əl '] Chuir iad a lof 's feasgar cha robh ' lof ach *made* (?) dar a thug iad suil an ceann treis, an ceann dà uai[r] 's bha ' lo-- ' Lof, bha i suas cho àrd [xo ɔ:ɹ] 's nach mòr nach robh i -- ' tighinn [k'ʰin] *overhead*. Cha seans', mar a bha ' làn ag èirigh g[u] robh i -- gu robh ' lof ag èir[igh] – [hu:k t'ran māən] an lof ith iad (?) – Shin a bha mi ' gràdhainn ri cuideigin, bha -- 'n tè ' bha mi – [rɪst] is bha – tè, thàinig [hā-uk '] e (i ?) [t'ʰri] à *Boston* an-dràs[t] 's bha i ' bruidhinn air a' – cho math naidheachdan, thuiris is, bh' aig m' athair. Agus gu robh fea— fear eil', thuiris ise, *neighbour* dhomh, comharsnach air ' taobh eil' dhan rathad, 's bhiodh iad ' tighinn a-nall a h-uile madainn, thuiris esan, ' bhiodh i mosach, nach b' urrai[nn] dha – obair ceart a dhèana[dh] làthaichean mosa[ch] sa gheamhraidh[dh], 's, thuiris i, shuideadh sinn fo naoi uairean gu àm dinn[eir] 's bha es' ' dol dhachaigh. Bh' e ' fuireach' às a' ratha[d] (?). Bh' iad ag innseach[dh] naidheachd às deaghaidh naidheach[d]. Bha sin ' dol a[r] n-adhart chuire latha – [sə vi nɔx pik fet] 's, dh'fhaodte ' sin, uaireannan feasgar, thuiris is'. 'S bhiodh iad a' bruidhinn oidhch' às deoghaidh oidhch', thuiris i, naidheachd às deaghaidh naidheach[d]. 'S bha i ' gràdhainn (?) na[n] bhiodh a' *tape* againn an uair ud no nam biodh (?) mi *even* 'g èisteach[d]! Cha robh mi ' cu[r] suim ionnta. Bh' e 'g èirigh ' cur ris [va k' e k'ʰurɪf] [na] naidheachda[n] math a bh' aca an uair ud.

Ò, cuimhnich! – tha, uill, ' sin, bha ise ' gràdhainn, 'Bha mi 'g aideacha[dh] (?) 'n-dràst', thuiris i, 'nach eil pàirt dha na naidheachdan a bhiodh iad – [fɔ: k'ɛɹ], 's, thuiris is', '[bh]' iad gan innseach[dh] cho cinnteach 's cho glic 's poi— ' chuid as --poidh – a' chuid as moth' dhiubh ceart', thuiris i. Bha. ' Chuid as moth' dhiubh ceart – Bha, dìreach. Bha, bha, bha. Naidheachd às deaghaidh naidheach[d]. Bha, bha, Seann sgeulachdan [jāū sk' iəwəxkən]. Bha. Bha cuimhn' agam a[r] fear à seo – Iain a' Greusaich' a bh' ac' air agus bha e – shiubhail e [hju?ɹ ā] poidhle dha n[a] taigheach[n] [t'ʰœ-ə s va] 's bha [fə-wəx kur]. Uill, bha mi ' g[r]àdhainn, bha 'n diugh' an dèidh nan naidheachdan a bh' aig an duine sin, [na] naidheachdan a bh' aig an duine sin ach – [na]m biodh ac' ' bhith 'g èisteach[d] leis is -- ach an (?) inns e cho math ' bha aige, *even* tè dh' a nighean[an] [ka nīa] ' bha 'g innseach[dh] dhomh(?): bh' e 'g obair ' -mach ann am *Minnesota* is bha – e 'g obair aig tuathanach [t'ʰu:-gənəx] a bha 'g obair an sin 's bh' e ' innseach[dh] cho math 's ' bha 'n talamh an *Minnesota*, a' tuathanach, thuiris esan. Agus bha – bhiodh e ' cumail beathadhaichean – eich airson *prizean* [p'rai-zən], thuiris e, math, 's bhiodh e – bha 'n coimeas (?) – [va n k'oməs vɛ yəx] rui-- ruig iad – *exhibitions*, dùil aig an duine seo [an] *exhibitions*. Bhiodh e -- ' cumail[l] na h-eich a-staigh agus pàirt dhan chrodh an taigh (?) 's ' dul ' -mach an sin. Dh'fhaodadh iad a bhith ' -mach 's dh'fhaò – Cha robh e ' dol ' -staigh do[n] sabhal ann. Ach 'Ò, bha sin a-nunn', thuiris esan, ' 's sin àm (?) dhan a-stoghar a bh' ann no toiseach an t-samhraidh, 's bha dùn do dh'inneir ann.'

'S thuiris mis' ris an tuathanach, 'Chan eil[l] mis' 'g iarraidh sian eile co-dhiù, 's tha mis' ' do[l] ' chur ' -mach an inneir ' tha ' siud. Thuiris esan, ' -nunn a chur [no ə xur] air an tala[mh]. 'Obh', thuiris es' – 'Uill, 'n dòigh 'm bios e [dɔ: bis] ' dèana[dh] seo bios e ga cur air [k'ʰur hɛr] an dùn, thuiris esan. 'S bha i clior ris – ris [n]a[m] faigheadh – [ɔ:t vʊrən] a chur a[r] a'n talamh, thuiris es'. '[Tha] 'n talamh cho math an seo, thuiris esan, ' 's chan fhaithnich thu [an anɪç] thu an deifir.' Ach cha do dh'èist [y'ɛft] mise ris. Bha toil agam *surprise* ' thoirt (a) dha, 's dh'fhalbh mis' 's sgaoil me 'n dùn inneir [mɛ n dɔ 'jɪnɛr] air 'n talamh 's bha mi ' faireachdainn *crops* – [tə 'nɛ xɔp]. Bha 'n talamh cho math, thuiris esan, 's [n]ach b' urrainn dha *change*[adh] [tʰɛndʒ], thuiris e. 'S chan fhaithngheinn [an ānā-ŋ'sə] far an deachaidh 'n inneir[r] fon àite – bha 'n talamh cho math sin, thuiris esan. 'S cha robh iad, *even* cha ligeadh iad a-nuas am bliadhnaichean, thuiris esan, cha ligeadh iad leas *even soda* useideacha[dh] [ju:sɪt' əxə] a[r]son aran, thuiris e. Bha e, bha e 'ns an talamh. Cha robh ' leith'd [ha rok lɛh tɔ] a rud le – *bakin' powder* no *soda* ann an uair ud, thuiris esan. Bha h-uile sian ' -riamh san talamh. – Ò, bha e gàbhaidh. Thuiris e gu robh e gàbhaidh, an talamh a bh' ann. Thuiris e gu fàsadh rud sam bith ann. Chan eil – san eilein [sɔŋ eləŋ] thall an seo, chan eil e cho uamha— bl— gàbhaidh uile fada sin bhon *start* [iad(?)] ag useideach[adh] [ək' ju:sɪt' əx] *fertiliser* [am (?)] *Prince Edward Island*. – Ò, tha, a-nist, tha [hə:], th' iad a ch-- cheart urad 's a-bhos ' seo a-nist'.

Uill, tha mi, dìreach (?) gun tug am buntàta fhèin ' th' iad a' t-- air togail uamhas dheth 's – [kə tɔl jʌn r' i hū:ŋ əs] ach cha – chuala mi -- [tə kɔŋɪ: ət rʊŋ ə hɛnɪx] nach [r]obh ' leith'd a rud le *fertiliser* idir, uill, a-bhos no -- 'n àit' seo fhèin. Cha [r]obh iad ' toiseach[adh] fo chionn, fo chionn – *eighty* [eiç'ti] – *eighty* [eiçti] *years*, ' treabhadh [t'ʰrə] piosaichean – piosan mòr a-mach anns na pàstaraichean 's, uill, fo chionn, dh'fhaodte gur ceud bliadhn' ann (?) a-nis, bh' iad a' treabhadh piosan a-mach sa phàsta[r] 'son coirce [k'ʰɔx] 's cha robh iad ga (?) chur ann, 's cha robh iad a' cur *spell* (?) idir do *fertiliser* no sian ann (?) 's bh' iad a' togail *crop* eireachdail – Uill, an-diugh, chan urrainn iad – chan eil – chan fhaigheadh tu pàstar às mura cuireadh tu rudeigin eil'. Chaidh seo ' thoirt às an talamh, *soda* ' bha – [nɛwɹ]. Chaidh pàirt dhan talamh seo nach deachaidh ' treabhadh [r' a-u] ' -riamh. Tha – seans' gur an— gu robh e falamh is gun a bhith g— Cha robh iad a' togail sian air sin. Shaoileadh tu, talamh ùr mar siud gum biodh [kə miy] e uamhasach math ach chan eil e. Sea[n]s gu robh dìreach rudeigin ' chaidh -- ' thoirt às an talamh – Tha, às deaghaidh sin shios (?) 's an toiseach cha robh ' leith'd a rud a *fertiliser* useideach[adh] (?) da' nach robh ach *crop* do bhuntàt' a bha gàbhaidh, ach gu [robh] 'm muntàt' uamhasach bog. Chuir e ' sin 'n ath bhliadhna e, fhuair e – [ʃ skū laɪts] da' thuiris e gu robh 'm muntàt' an *November one* –

Ò uill – cha bhu— chan eil -- -- tha h-uile *mixture* ' th' ann còmhla riuth' [tu] – [k'ʰɔ:tə rik] stoirm 's th' e ' dol dol (?) 'm miosg a chèile – Bha, -- ris a' – Tha deifir ' seo sa chreig aca thall an sin. 'S e car an aon chreig a th' againn -- 'S e car -- 's e feamainn car – Ò, tha i gu math dorch'. Tha i gu math dorch' an seo. Tha [ə ɟɔ hɑ:], ach aon rud a bh— bha mi ' tarraing feamainn [tari fəmi] bliadhn' an siud – [s xɪl mi s mi nəs] bha poidhle do – *gravel* 's gainmheach [kɛnɛ-əx] nam miosg. 'S bha fear a – seann fhear aig ' chladach. Bha mis' ' tarraing feamainn so thuiris mi, 'Tha mi [ə 'mi] ' dol ' tharraing -- [ɪŋ k'ʰɔ:gaɪ] thall – [mɔ vi tu] 's bha mi 'n dùil g[u r]obh 'n fheamail[n] seo, gu robh i glan *slick*. 'Tha i làn *gravel* cho [x'ə] *fine*, ' thuiris mis', agus gainmheach. Agus (a) thuiris e liom [ləm], 'Ò shin agad a' chuid as fhearr, thuiris es', 'Shin [ɪn] agad an fheamainn [əŋ ɛmɪn] cheart, thuiris esan. 'Shin agad dìreach am *best*. ' Lean mis' a' tarraing is *chover* mi 'm pios' – Bha. Dar a dh'innis e seo bh' fhios 'am fhèin a' fear a bh' ann. Bh' e na thuathanach [huanəx] math ' -riamh -- 'S e. – Esan a bha ceart. Chan fhac mis' a leith'd a dh'arbhar, agus feur [fi-ər] às a dheaghaidh. Dìreach dh'fhosgail [kaskɪ] ' e 'n talamh. Bha fhios aig 'dè ' bh' e, co-dhiù, [k'ʰi:-u] ' bruidhinn air. Thuiris e, 'Shin agad! Seall thus!' [ʃa-us] thuiris es' – thuiris esan, ' ' rud a bhith (?) ceart, thuiris esan nam biodh tu (?) [ɪf ɛs ŋ bi tu] rèidh ' tarraing feamainn, thuiris esan, ' agus

gainmheach [k' ɛnɛ̃χ] a sgaoileadh air chan eil fhios agad cho math 's tha e ' fosgal an talamh [frskəw əp dəwəv] – Bha, bha 's bha cuid eile (?), bh' e 'g innsea[dh] dhomh, ' bha ' cur muntàta 's bha poidhle do chlochan beag ann [ə̃m]. Cha robh iad gàbhaidh mòr idir. Agus thàinig e -- an uair s[in] (?) bha ' fear seo ' togai[l] nan clochan [nə gwɔ̃χən] 's thuirt a' fear seo leis, 'Fàg na clochan sa mhuntàt', ' [sə və' dɑ:t] thuirt es'. – [anəχ 'rən] agad ' rud ' tha ' falbh pios do 'm muntàta. [Tha] 'm muntàta math, ' thuirt esan. – [a mi] pios agus [kwɪ] clochan, roinn do chlochan ann, 's gum biodh 'n [s kə mə n] talamh *loose*. Tha, dìreach, 'm pios, ' thuirt esan, 'dhan chloch 'son – [ə vɑ:t]. ' Agus *start* ' fear eil' a' gàireachdainn [kɑ:r' əχkɪŋ]. 'Ò, ' thuirt e liom, '[s] tus' ' bhi[odh] ' gàireachd! [k' a:rəχk] Shiud agad an fhìrì[n̩]. Thig thus' [hiy' us] a-nuas ' coimhead [kʰɔt] a' pios a th' agams'!' thuirt esan. "S cha mhoth' nach eil ann ach cloch [a χwɔ̃χ]. Th' e colta[ch] ri *gravel*. 'S cha robh mi '-riamh, ' thuirt es, 'gun muntàta math.' Uill, às deaghaidh sin cha do thog a' fear eile '-riamh [ə fɑr e-i riəv] far ' robh – [fɑr kə fɑʔə] 's g[u r]obh iad mòr. Bha.

END]